

Partille kommun
kundcenter@partille.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Vallhamra skola 2-6 i Partille kommun

25

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Partille kommun att senast den **18 augusti 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Partille kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att utbildningen vid Vallhamra skola 2-6 utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Partille kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Elevhälsan ska användas främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Partille kommun en anmärkning.

Partille kommun ska senast den **18 augusti 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Partille kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp skolenhetens resultat i relation till de nationella målen. Uppföljningen ska dokumenteras.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumentera de beslutade åtgärderna.
- Rektorn ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Bedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Partille kommun under våren 2017. Vallhamra skola 2-6 besöktes den 14 och 15 mars 2017. Vid tillsynen intervjuades rektor, lärare, elever och representanter för elevhälsan samt genomfördes lektionsobservationer.

I Skolinspektionens tillsyn har det framkommit att eleverna vid Vallhamra skola 2-6 i flera avseende får en god utbildning. Tillsynen visar dock att alla elever på skolenheten inte har en skolmiljö som präglas av studiero. Elevantalet på skolan har under senare år ökat vilket inneburit mycket barn och elever på den tillgängliga ytan. Trots att rektorn vidtagit åtgärder i form av bland annat extra personal som stöd vid vissa tidpunkter har inte dessa insatser varit tillräckliga. Bristen på studiero riskerar därmed påverka elevernas möjlighet att nå målen för utbildningen.

Vidare visar tillsynen att elevhälsans kompetenser inte i tillräcklig grad finns med i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet utan i huvudsak arbetar reaktivt med åtgärdande insatser då behov uppstår.

Tillsynen visar även att det ännu inte görs någon tillräckligt systematisk uppföljning av skolenhetens resultat. Rektor har påbörjat arbetet men vid tiden för tillsynen saknas en utarbetad struktur och rutiner för skolenhetens kvalitetsarbete.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i studieron i vissa klasser på Vallhamra skola 2-6. Bedömningen grundar sig dels på Skolinspektionens enkäter för hösten 2016 där det framgår att både elever och vårdnadshavare anser att det inte är studiero och att det finns elever som stör ordningen i klassrummet. Detta bekräftas även av de intervjuer och lektionsbesök Skolinspektionen genomfört under tillsynen. Att elevantalet på skolan under senare år ökat markant har inneburit mycket barn och elever på tillgänglig yta och därmed trängsel. Utan att utgå från den pedagogik som bedrivs har vissa undervisningslokaler, tillfälligt eller permanent, byggts om vilket fått konsekvenser för studieron. Trots att rektorn vidtagit åtgärder i form av bland annat extra personal som stöd vid vissa tidpunkter har inte dessa insatser varit tillräckliga. Alla elever vid Vallhamra skola 2-6 tillförsäkras inte en skolmiljö som präglas av studiero vilket strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

I den enkät som Skolinspektionen genomförde hösten 2016 för elever i Vallhamra skola 2-6 framkommer att nästan hälften av eleverna i årskurs 5 svarar negativt på påståendet "Jag har studiero på lektionerna". I samma enkät framkommer även att nästan nio av tio elever i årskurs 5 anser att det finns elever som stör ordningen i klassrummet. I motsvarande enkät för vårdnadshavarna framgår att fyra av tio vårdnadshavare anser att det stämmer ganska dåligt att deras barn har studiero under

lektionerna och tre av tio vårdnadshavare uppger att deras barn uppger att det är svårt att arbeta i klassrummet för att det är så hög ljudnivå.

De flesta eleverna uppger i intervjun att de känner sig trygga på skolan. Ett flertal av eleverna uppger dock att det kan vara stökigt och svårt att koncentrera sig på lektionerna och att spring i områdena utanför klassrummen ibland stör undervisningen.

Lärarna uppger samstämmigt att det är mycket barn och elever på skolan på en liten yta vilket påverkar både tryggheten och studieron. Vidare uppger lärarna att den skolbyggnad där bland annat årskurserna 4 och 5 har sina undervisningslokaler inte är byggda för så många elever som går där nu. Efter den ombyggnad som genomfördes för att få plats med fler elever uppges även att de lokalmässiga förutsättningarna inte längre är anpassade till skolenhetens organisation i så kallade flexibla lärgrupper.

Representanter för elevhälsan uppger i intervjun att det under hösten 2016 var mycket trångt på skolan men att situationen på skolan nu är bättre.

Rektorn uppger i intervjun att det är alldeles för mycket elever på liten yta, "vilket naturligtvis inte är bra". Utifrån de lektionsbesök som rektorn genomfört anser hon dock att det är studiero för eleverna. Vidare uppger rektorn att skolenheten, efter att Skolinspektionens enkät genomfördes, genomfört åtgärder i form av mer vuxenstöd.

Under de lektionsbesök som Skolinspektionen gör ges exempel på att det kan vara svårt för elever att koncentrera sig under lektioner. Under några lektioner observerades klassrumsmiljöer där eleverna går ut och in i klassrummet under kortare eller längre stunder och där vissa elever är okoncentrerade och inte kommer igång med sitt arbete under lektionen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Partille kommuns verksamhet vid Vallhamra skola 2-6 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Partille kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan på Vallhamra skola 2-6 inte används främst förebyggande och hälsofrämjande. Bedömningen görs mot bakgrund av att det framkommer i intervjuer att elevhälsan inte i tillräcklig grad bidrar med sina kompetenser i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål på skolan. Skolsköterska, kurator och psykolog arbetar i huvudsak reaktivt med åtgärdande insatser då behov uppstår.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskola finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologisk, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, samt stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator.

Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s.275 ff och s.656) anges bland annat att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- eller sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv. Vidare anges att arbetet med elevhälsan förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper. Det framgår även att de mer generellt inriktade arbetsuppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisning om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning med mera.

I den redovisning som rektorn skickat till Skolinspektionen inför tillsynen uppger rektorn att Vallhamra skola 2-6 tillsammans med de andra två skolenheterna på skolan (totalt cirka 840 elever) gemensamt förfogar över vardera en heltidsanställd kurator, specialpedagog och skolsköterska samt en psykolog på 65 procent. Skolenheterna har även tillgång till skolläkare. Vidare uppges i redovisningen att förebyggande och hälsofrämjande insatser bland annat varit konsultation från skolpsykologen till pedagoger i olika elevärenden och att kurator arbetat med eleverna individuellt för att stävja olika typer av konflikter samt att skolsköterskan har haft sex- och samlevnadsundervisning.

I intervju med representanter för elevhälsan uppges att elevhälsan besöker arbetslagen kontinuerligt enligt ett rullande schema för att fånga upp enskilda elevärenden och att de deltar i arbetet då det uppstår konflikter på individ- och gruppnivå. Vidare uppges att det åtgärdande arbetet fungerar bra men att det förebyggande arbetet inte är tillräckligt synligt och att psykologen endast arbetat reaktivt. Rektorn uppger i intervjun att specialpedagog, speciallärare och kurator framförallt involveras i skolenhetens arbete utifrån behov på grupp och individnivå och att skolsköterskan genomför hälsosamtalen med eleverna. Vidare uppger rektorn att hon gärna sett att exempelvis kurators roll varit mer förebyggande men att akuta ärenden har fått prioriteras på bekostnad av det förebyggande arbetet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Partille kommuns verksamhet vid Vallhamra skola 2-6 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Partille kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på Vallhamra skola 2-6. Även om rektorn påbörjat ett arbete med viss uppföljning av kunskapsresultat bedömer Skolinspektionen att uppföljningen behöver bli mer systematisk och samlad. Det framgår även att lärare och övrig personal inte i tillräcklig grad medverkat i uppföljningen. Visserligen genomförs vissa utvecklingsåtgärder på

skolenheten men dessa är generella och har inte tagits fram utifrån en uppföljning av skolenhetens faktiska resultat.

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Rektorn uppger i intervjun att det saknades ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete avseende läsåret 2015/2016 då hon tillträdde sin rektorstjänst vid starten av innevarande läsår. Rektorn har i efterhand påbörjat en uppföljning av förra läsårets kunskapsresultat och resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Rektorn har även börjat sätta sig in i strukturen för Partille kommuns systematiska kvalitetsarbete men ännu inte utarbetat struktur och rutiner för skolenhetens kvalitetsarbete. Vidare uppger rektorn att dokumentationen än så länge består av anteckningar som skrivs vid möten.

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av en dokumenterad "Samlad bild kunskap, utveckling och lärande" för skolenheten. I den reflekteras över bland annat tendenser i kunskapsresultaten, framgångsfaktorer och utvecklingsområden. Dokumentet innehåller ingen sammanställning av kunskapsresultat och det är otydligt vilka resultat den samlade bilden baseras på. Olika årskurser har olika mycket utrymme i dokumentet och årskurs 2 synliggörs inte alls.

I intervju beskriver lärarna att de följer upp hur det går för de enskilda eleverna i sina ämnen. Lärarna uppger att de dock inte känner till om kunskapsresultat följs upp på skolenhetsnivå. Lärarna vet att det finns ett system och en struktur för dokumentation och uppföljning i Partille kommun "men skolenheten har inte deltagit i detta på grund av alla rektorsbyten". Lärarna bekräftar dock att uppföljning avseende förra läsårets kunskapsresultat för årskurs 6 har påbörjats.

Motivering till anmärkning som ingripande

Utredningen visar att rektorn för Vallhamra skola 2-6 har påbörjat ett systematiskt kvalitetsarbete. Skolinspektionen förutsätter att arbetet genomförs som planerat och bedömer därför bristen som mindre allvarlig och tilldelar Partille kommun en anmärkning.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Partille kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Partille kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Partille kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

Fredrik Mattsson
Enhetschef

Helena Boëthius
Utredare/Föredragande

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Vallhamra skola 2-6

Fakta om Vallhamra skola 2-6

Vallhamra skola 2-6 är en av tre skolenheter i Vallhamra skola. Skolenheten är belägen i Södra Sävedalen i Partille kommun. Utbildningen omfattar under innevarande läsår årskurs 2 och 4-6. Totalt har skolan 353 elever. Av dessa går 51 elever i årskurs 2, 116 elever i årskurs 4, 98 elever i årskurs 5 samt 88 elever i årskurs 6.

Skolenheten leds av en rektor och är organiserad i ett arbetslag för vardera årskurs.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat årskurs 3

För årskurs 3 saknas nationell statistik gällande kunskapsresultaten.

Skolan har inte lämnat några uppgifter om kunskapsresultat för åk 3.

Kunskapsresultat årskurs 6

Av nationell statistik framgår att 83,5 procent av eleverna på skolenheten uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen (A-E) läsåret 2015/2016. Andelen är högre än rikets genomsnitt som var 79 procent samma år. Av flickorna uppnådde 87,5 procent och av pojkarna 80 procent kunskapskraven i samtliga ämnen som betygssattes samma läsår.

Den genomsnittliga betygspoängen varierar mellan 12,7 i svenska och 14,5 i engelska. Pojkarnas genomsnittliga betygspoäng är lägre än flickornas i samtliga ämnen.

Resultaten på de nationella ämnesproven ligger något under riket i ämnet svenska. Den genomsnittliga betygspoängen låg för skolenheten på 12,9 i svenska medan den för riket låg på 13,2. I matematik och engelska ligger dock resultaten på skolenheten över snittet för riket.

Trygghet och studiero

Skolinspektionen genomförde hösten 2016 en enkät för elever, vårdnadshavare och för pedagogisk personal i grundskolan. Resultaten av enkäterna redovisas för varje frågeområde i form av ett index där 0 är lägst och 10 är högst. Indexet kan jämföras med resultatet för övriga skolor i kommunen samt med samtliga skolor som deltog i samma enkätomgång. Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning och ett lågt index indikerar en negativ uppfattning jämfört med samtliga skolor i enkätomgången. Det var 73 av totalt 97 elever i årskurs 5 på Vallhamra skola 2-6 som svarade på enkäten.

På påståendet "Jag har studiero på lektionerna", i Skolinspektionens enkät för årskurs 5 hösten 2016, hade Vallhamra skola 2-6 ett lägre indexvärde (5,2) jämfört med indexvärdet för samtliga medverkande i årskurs 5 i enkätomgången (6,3). På detta påstående svarade 47 procent av eleverna att det stämmer ganska dåligt eller inte alls att man har studiero på lektionerna medan 45 procent av eleverna svarade att det stämmer helt och hållet eller ganska bra att de har studiero på lektionerna.

Även på påståendet "På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet" hade Vallhamra skola 2-6 ett lägre indexvärde (2,5) jämfört med indexvärdet för samtliga medverkande i årskurs 5 i enkätomgången (4,2). Här svarade 30 procent av eleverna att det stämmer helt och hållet och 59 procent av eleverna att det stämmer ganska bra att andra elever stör ordningen i klassrummet.